Mina ja sõber

Noorte seksuaalse väärkohtlemise uuring

Kadri Soo, Maarika Lukk, Mare Ainsaar, Mai Beilmann, Marek Sammul, Gerly Tamm, Kerly Espenperg, Rein Murakas, Triinu Arak, Merli Aksen, Sille Vahaste-Pruul, Dagmar Kutsar

Nutikalt netis – kaitse ennast ja oma sõpra
9. veebruar Tallinn

TARTU ÜLIKOOL · UNIVERSITAS TARTUENSIS · 1632

10% 16-18 aastastest on elu jooksul kogenud seksuaalset väärkohtlemist

Kuidas see juhtub?

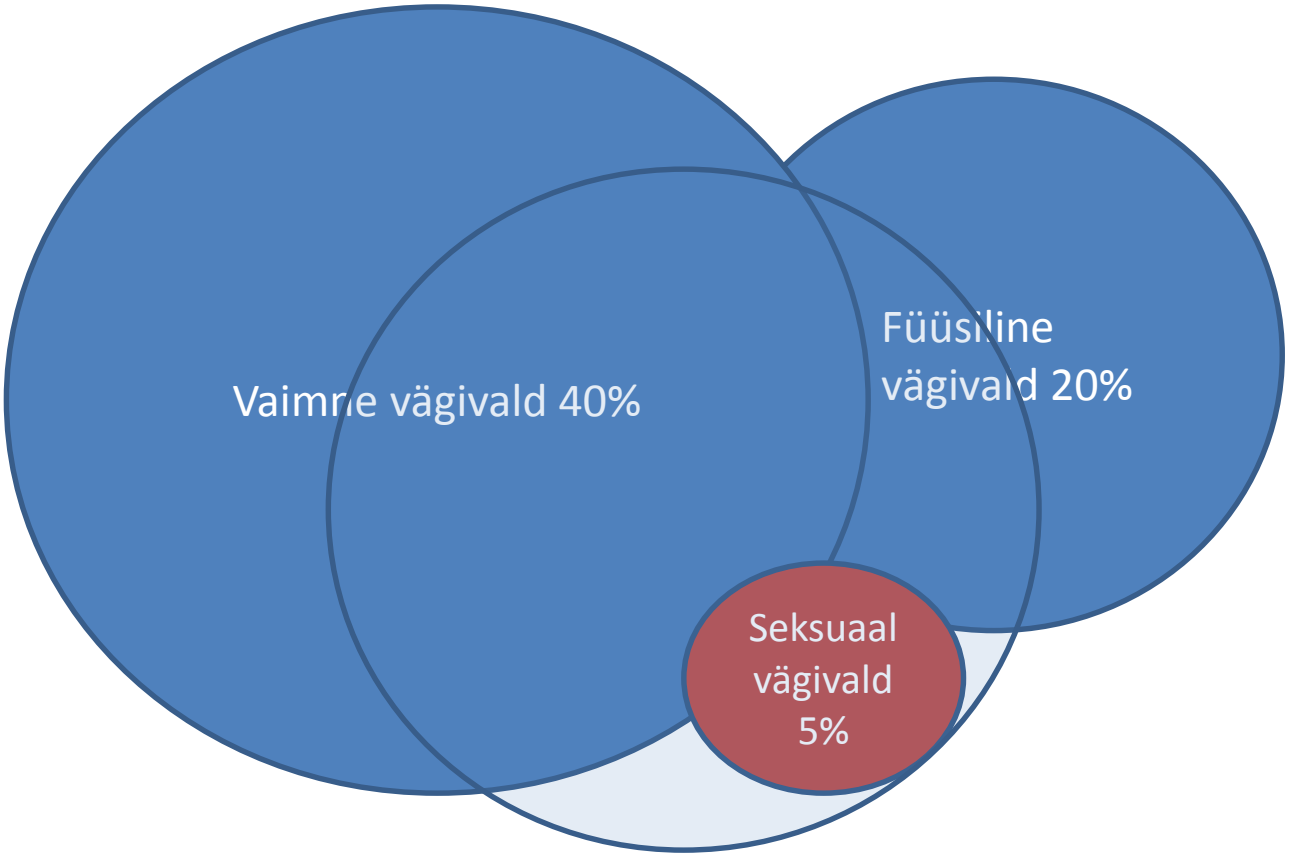

Seksuaalne ahistamine internetis 30%

Erinevad vägivallad on seotud

- Väljaspool internetti seksuaalvägivalda kogenutest (10%) 80% on kogenud internetis mõnda seks ahistamise juhtumit (tavaliselt 30%)
- Väljaspool internetti seksuaalset ahistamist kogenutest (30%) 67% on kogenud internetis vähemalt üht seksuaalse ahistamise juhtumit

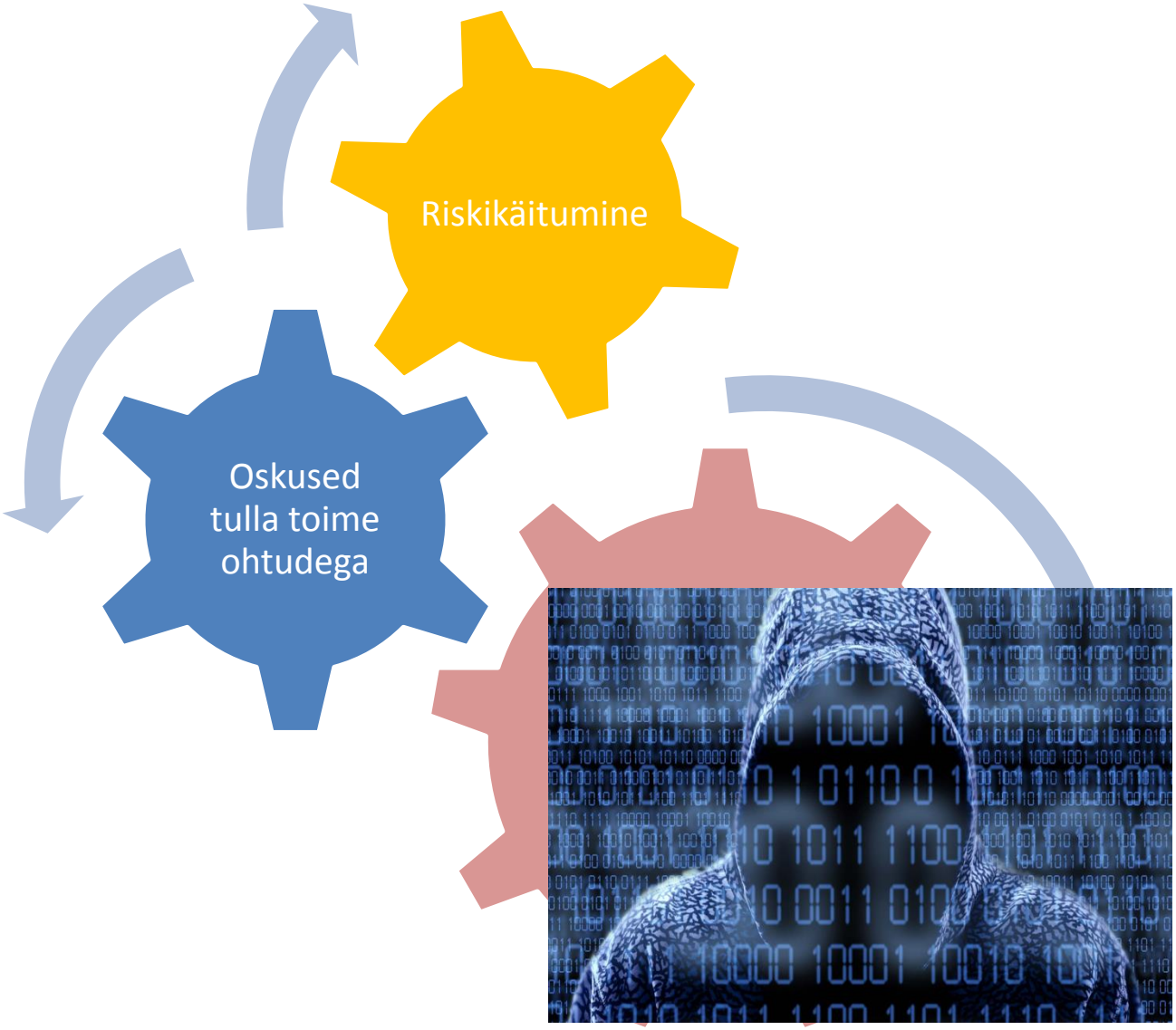
Riskikäitumine
Oskused tulla toime ohtudega

Kas ebameeldivate seksuaalkogemuste kogemine on seotud Interneti kasutamise aktiivsusega?

1. Jah
2. Ei

- Kasuta Internetti ajaliselt mõistlikult, suurem risk liigkasutajatel

Internetis 12 kuu jooksul seksuaalse ahistamise juhtumid (ebameeldivad)

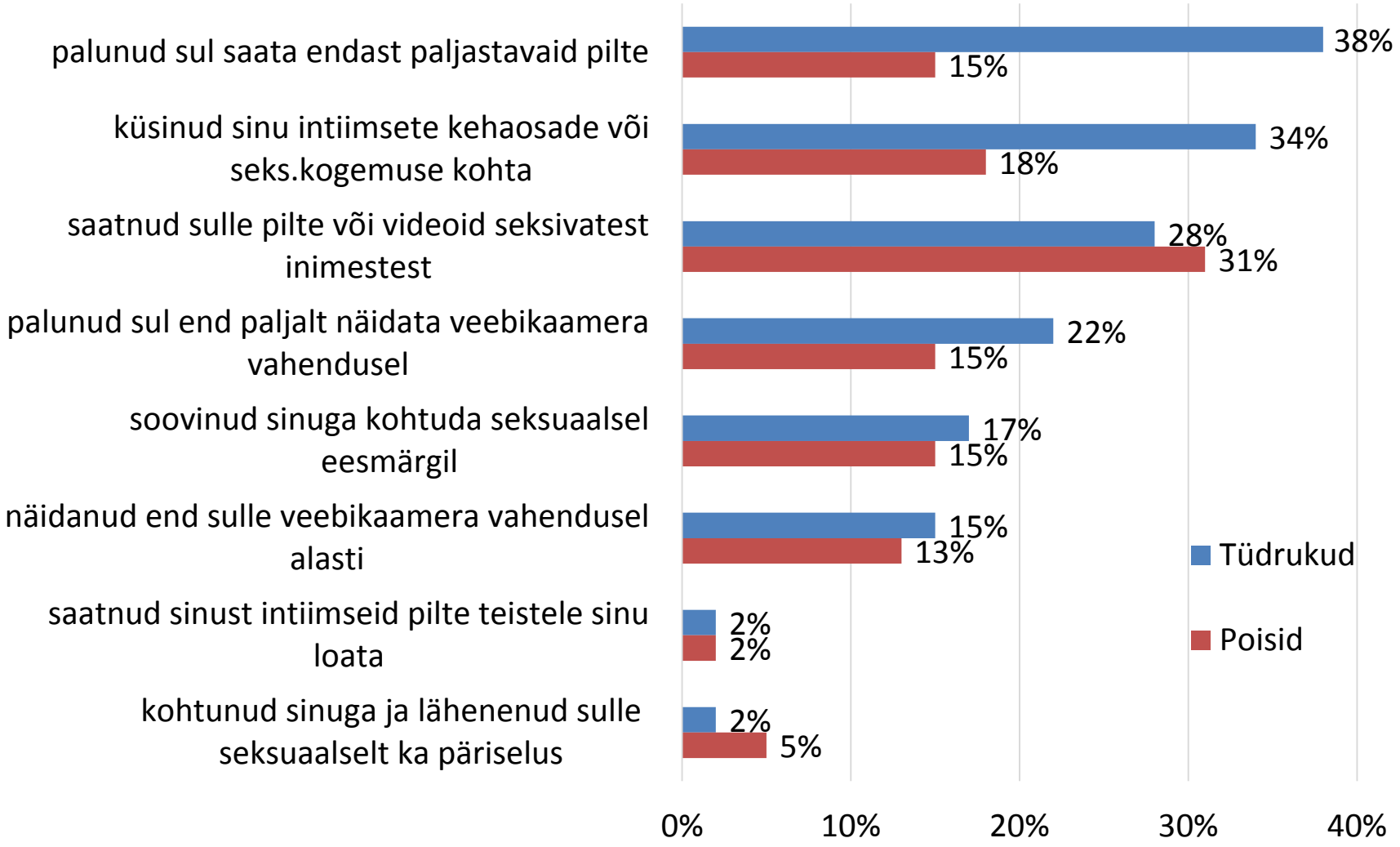

Internet on meile hädavajalik, kuid ..

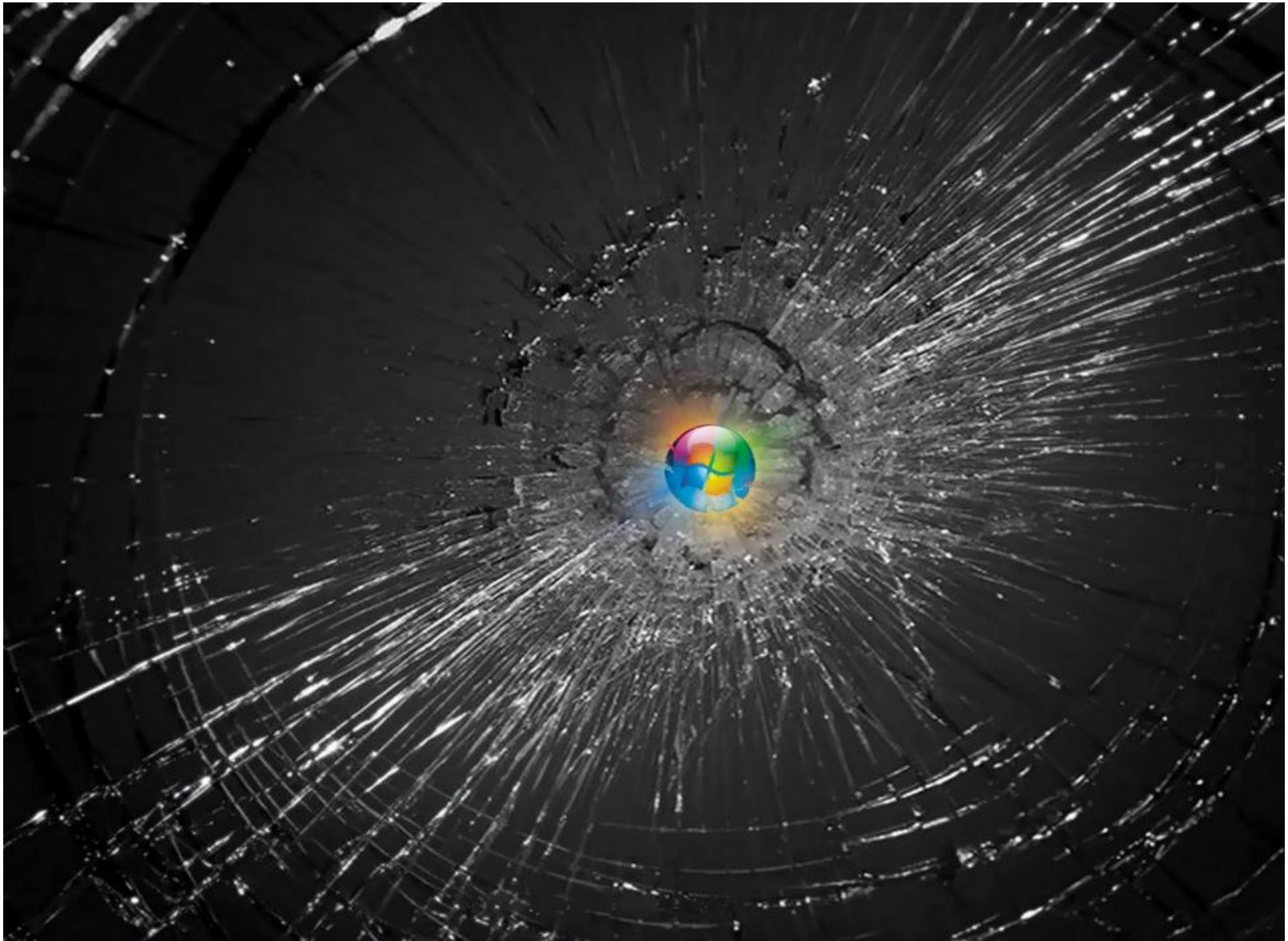

võimas, efektiivne, avalik, igavene?

Kas päris?

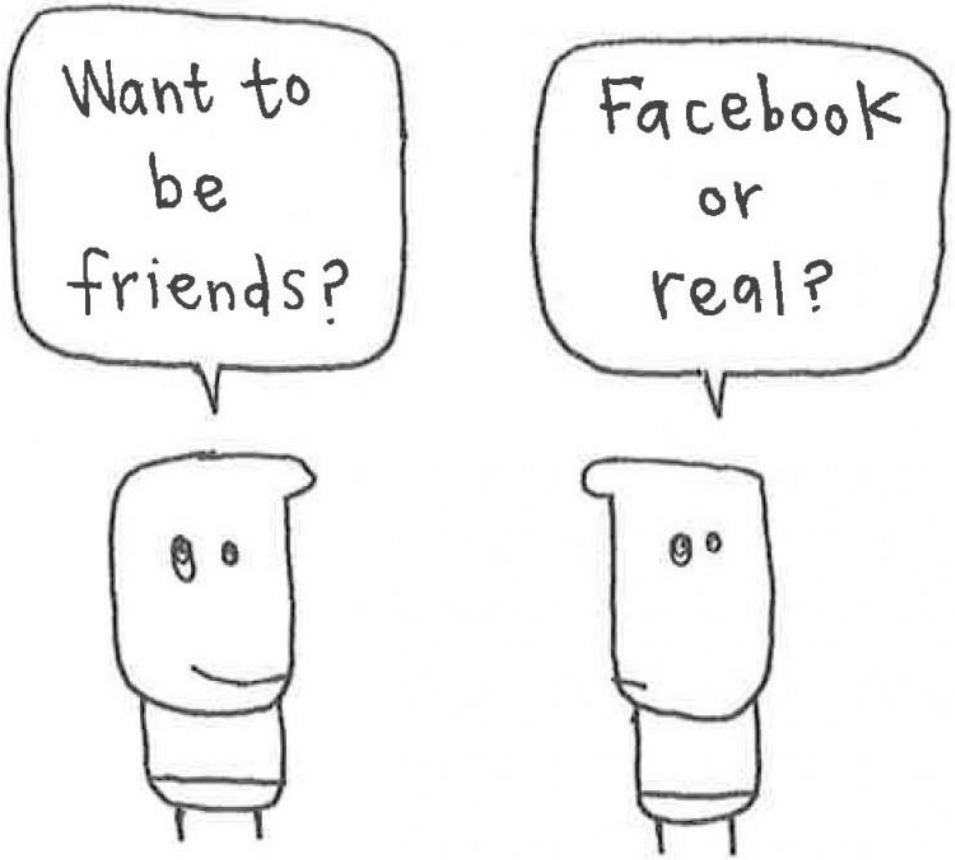

Kas see, mis toimub internetis on „päris“

1. Jah

2. Ei

Inimene on subjektiivne

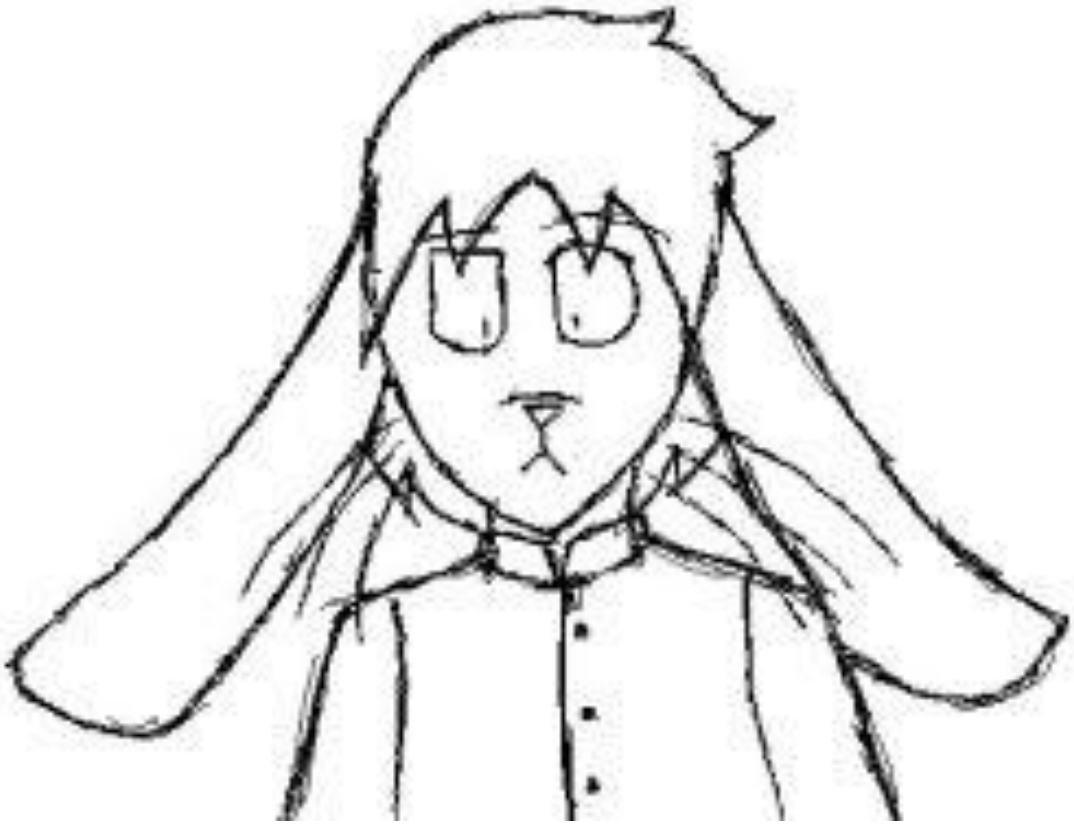

Riskikäitumine
Kas Sina kõnniksid tänaval paljalt?

Riskikäitumine: noorte osakaal, kes on 12 kuu jooksul...

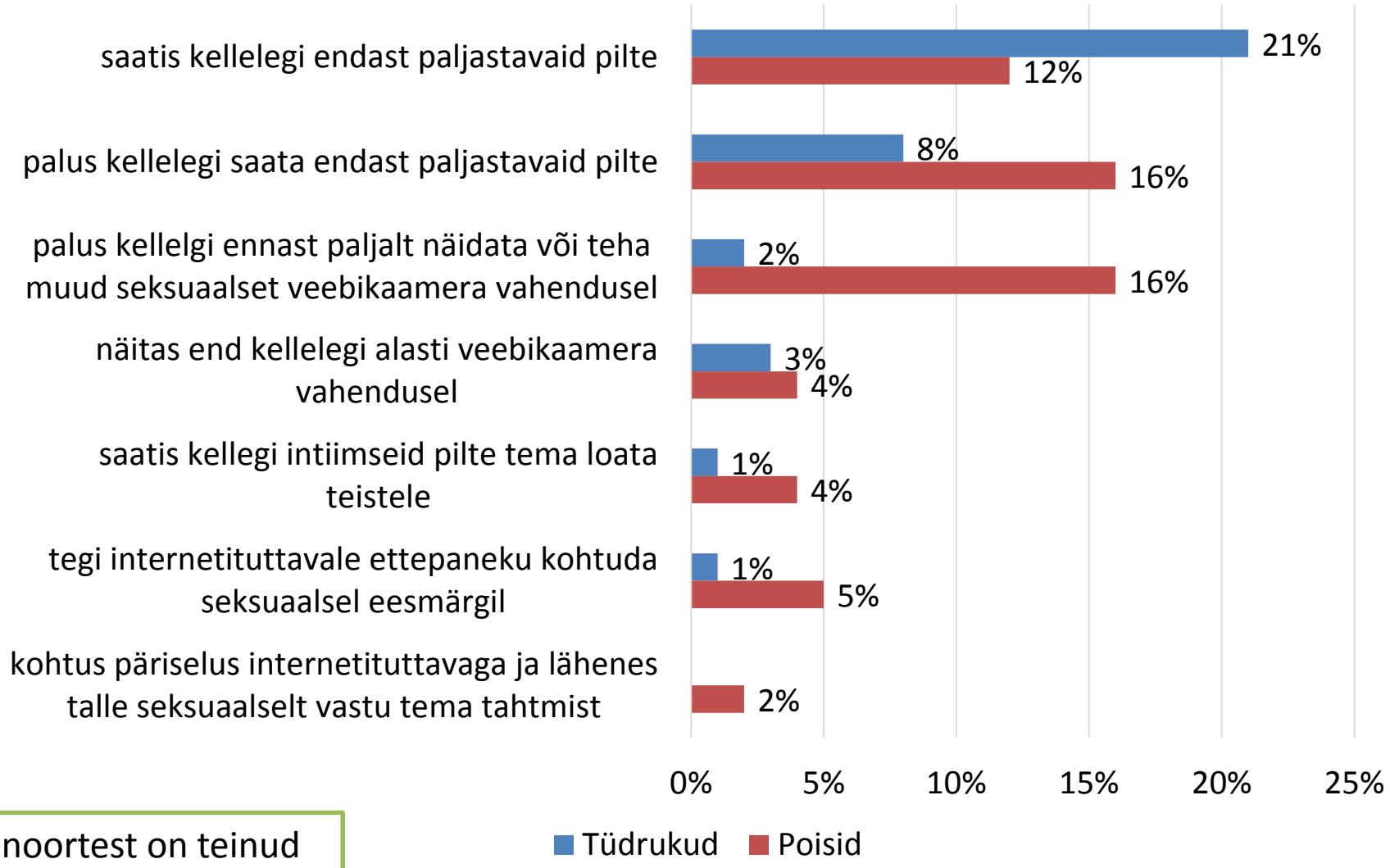

23% noortest on teinud vähemalt ühte tegu

Riskikäitumine
Kes saadavad paljastavaid pilte?

- Poiss

- Julge
- Ei arvesta teistega
- Agressiivne
- Ei kaitse teisi

- Tüdruk

- Hell
- Hoolitsev

Internet ja seksting

- Ära rääkimine
- Veenmine

- Lahendused
- Block
- Stop

- Ära tee midagi sellist võõraga, mida ei teeks klassikaaslasega!

Sõbrad, vägivaldsed või ahistajad?

Stereotüübid: Võimaldavad vägivalla toimepanijal „välja lülitada“ sotsiaalse keelu ning näidata juhtunut normi piiresse kuuluvana

Eitavad, õigustavad, vabandavad vägivalla toimumist, moonutavad tähendust, pisendavad tagajärgi

Valed arusaamad

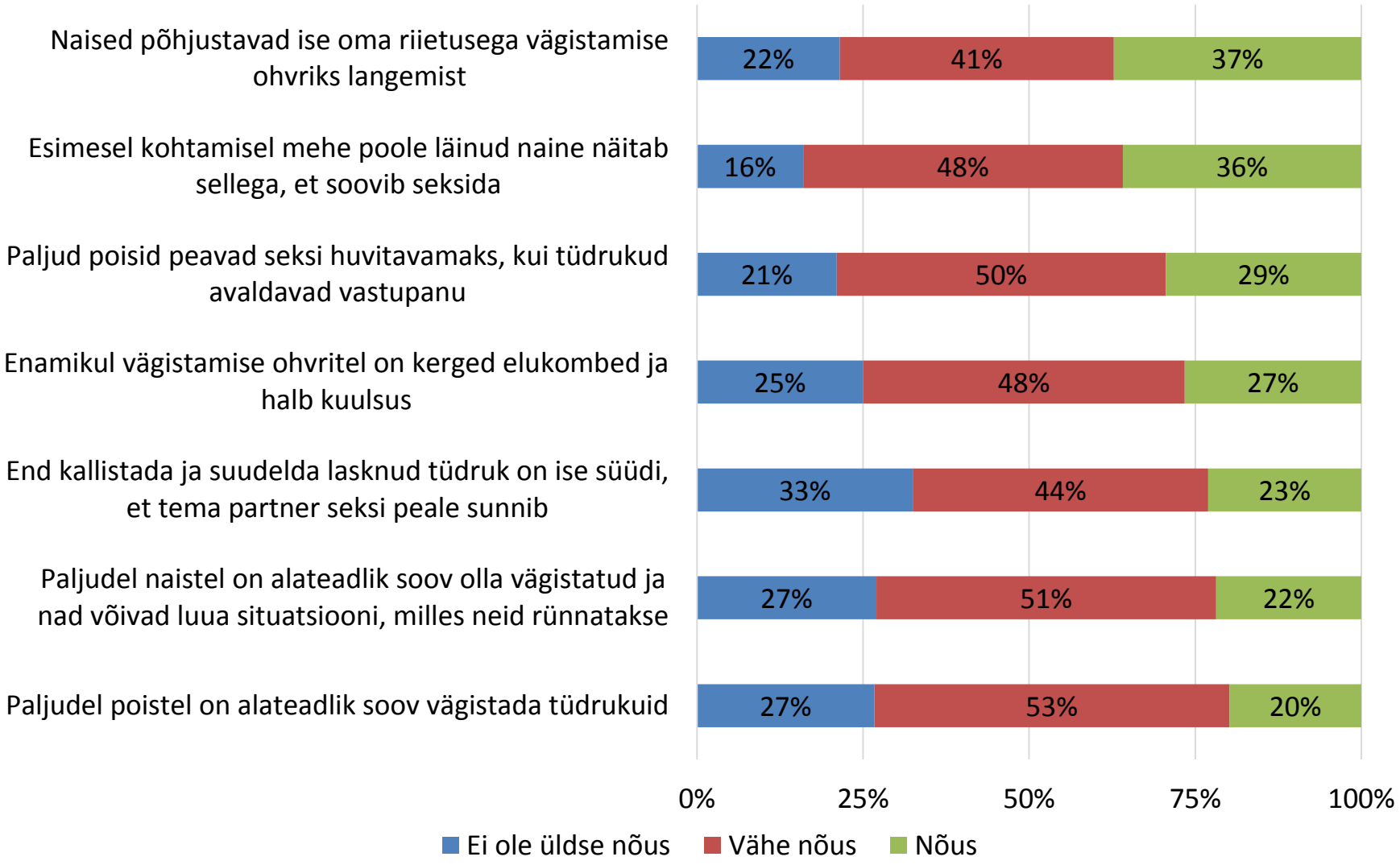

Ligi pooled noored arvavad, et tüdruku „ei“ tähendab „jah“

Nõustumine väitega *„Kui tüdruk ütleb poisi ettepanekule seksida „ei“, siis tegelikult mõtleb ta „jah“*

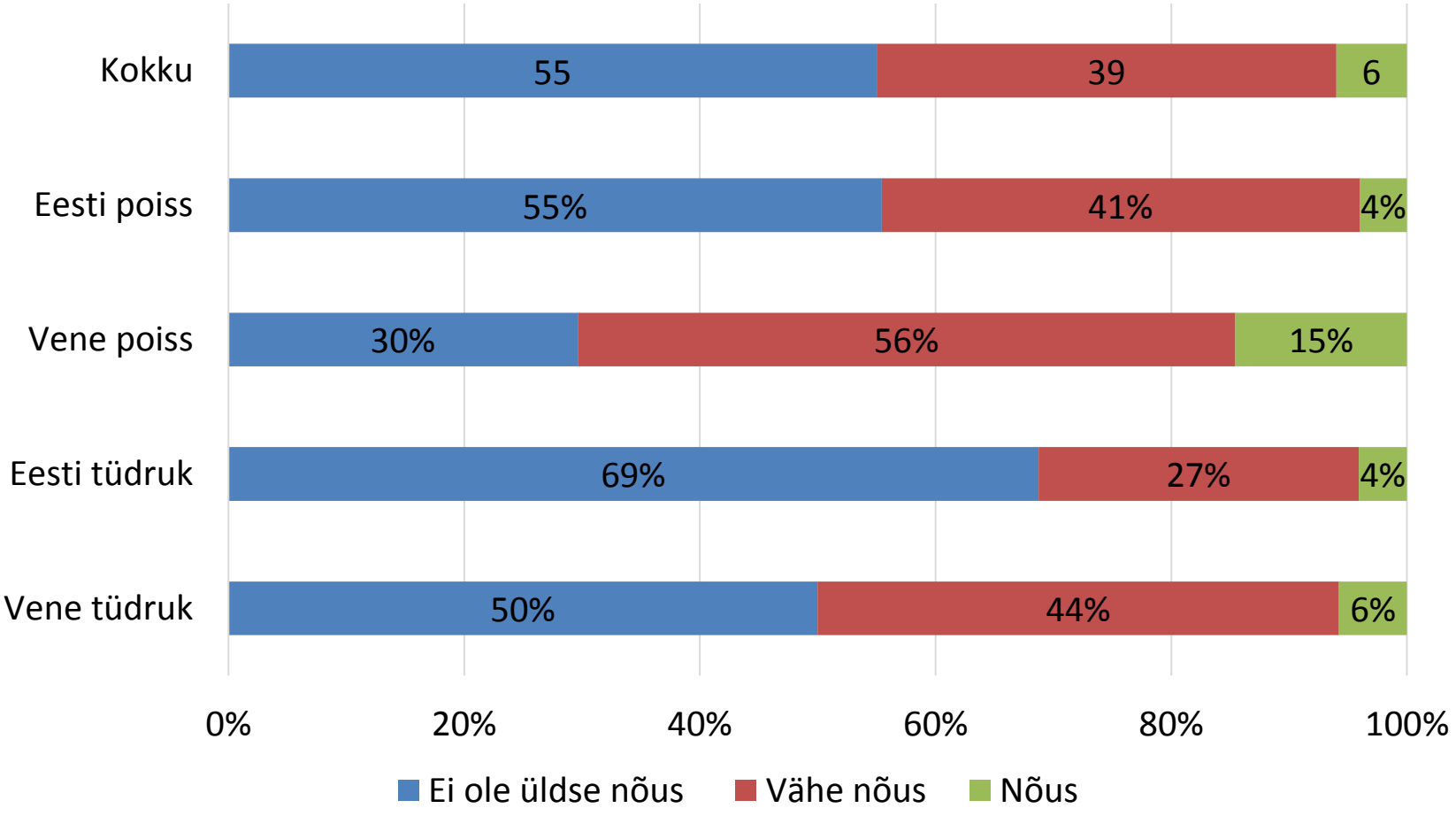

Kultuurid on erinevad!

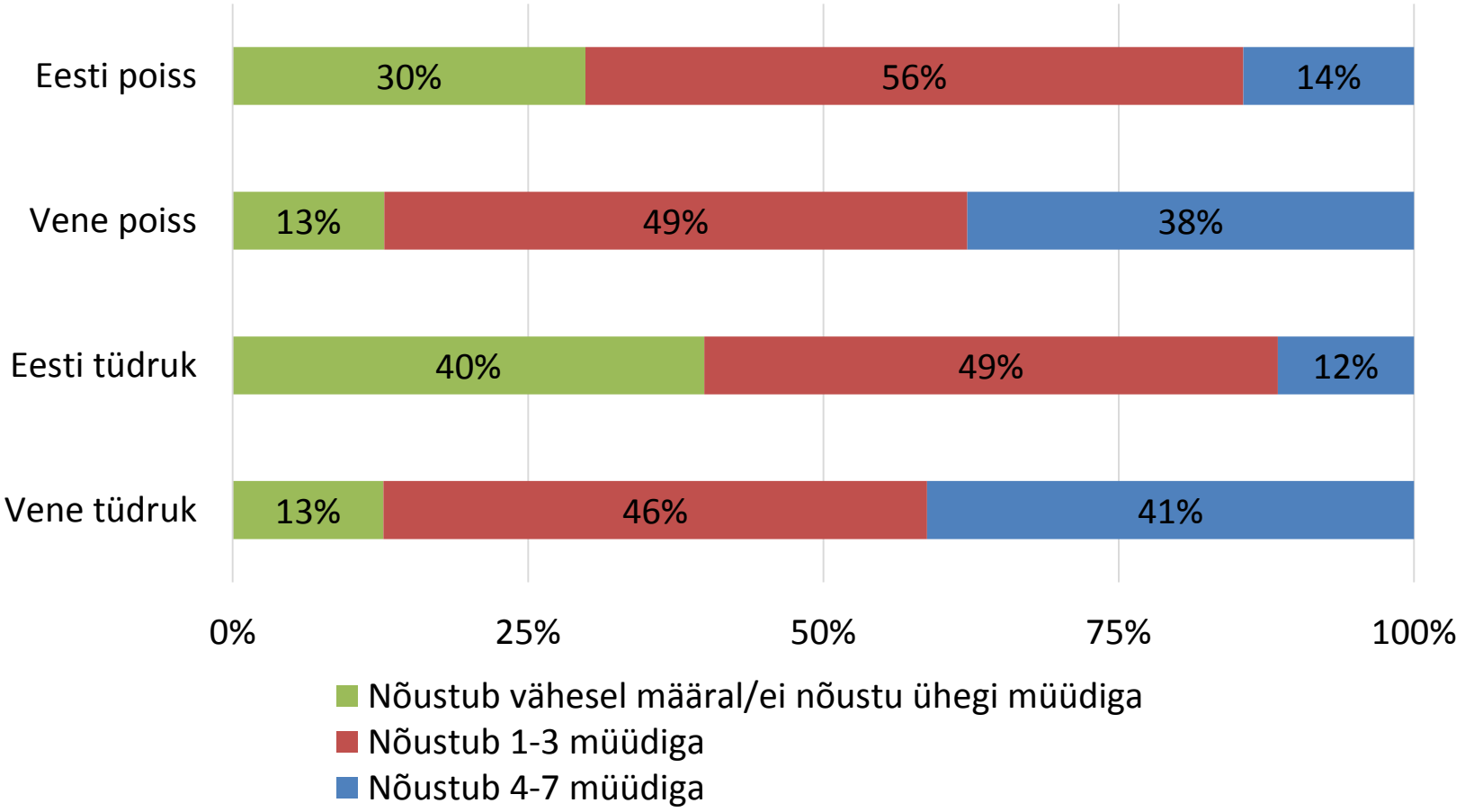

Esimene seksuaalvägivalla juhtum

- Nii vastaja kui ka ohver olid esimese juhtumi ajal teismelised (peamiselt vanuses 15-17 a.).
- Nad oli lihtsalt tuttavad, klassikaaslased või kohtingupartnerid.
- Poiss survestasid tüdrukut või tüdruk poissi.
- Enamasti veendi ohvrit seksuaaltegevuses osalema.
- Kolmandik vägivalda toime pannud noortest oli tarvitanud alkoholi.

- Suurem osa vägivalda toime pannud noortest (73%) nõustus vähemal või suurema määral arvamusega, et kui tüdruk ütleb poisi ettepanekule seksida „ei“, siis ta mõtleb sellega tegelikult „jah“.
- Nad usuvad vägivalda toimepannutega võrreldes enam vägistamisemüüte.

Kellel on suurem oht sattuda seksuaalvägivalla ohvriks Internetis?

1. Kõige julgemad
2. Kõige kartlikumad
3. Midagi muud?

Seksuaalsest ahistamisest ja vägivallast räägitakse peamiselt sõbrale

- 55% ahistamist või vägivalda kogenud noortest on rääkinud juhtumist kellelegi
- Enamik (85%) rääkis sõbrale
- Vähem räägiti emale või õele/vennale
- Üksikud pöördusid spetsialisti poole (psühholoog, politsei, sotsiaalpedagoog)

Miks noored ei pöördu abi saamiseks täiskasvanute poole?

1. Ei usu, et nad suudaks aidata
2. Ei usalda
3. Ei tea, kelle poole pöörduda
4. Ei julge
5. Ei viitsi
6. Muud

Toimunust mitte rääkimise põhjused

Seksuaalne ahistamine

- Juhtunu ei olnud nii tähtis (54%)
- Häbi
- Ei soovinud vanemaid kurvastada
- Ei teadnud kuhu pöörduda

Seksuaalvägivald

- Ei soovinud vanemaid kurvastada (40%)
- Häbi (39%)
- Juhtunu ei olnud nii tähtis (30%)
- Kartis kättemaksu (28%)
- Kartis, et hakatakse süüdistama (26%)
- Ei teadnud kellele rääkida (20%)

Kuidas teha vahet heal ja kurjal?

- Stereotüübid
- Hoiakud
- Me ei teagi – kas riskida?

Soovitused

- „Ei vägivallale“ suhtumine
- Väljenda enda soovimatust otsekoheselt
- Küsi abi, nõu!
- Riski riskivabalt!

Aitäh!
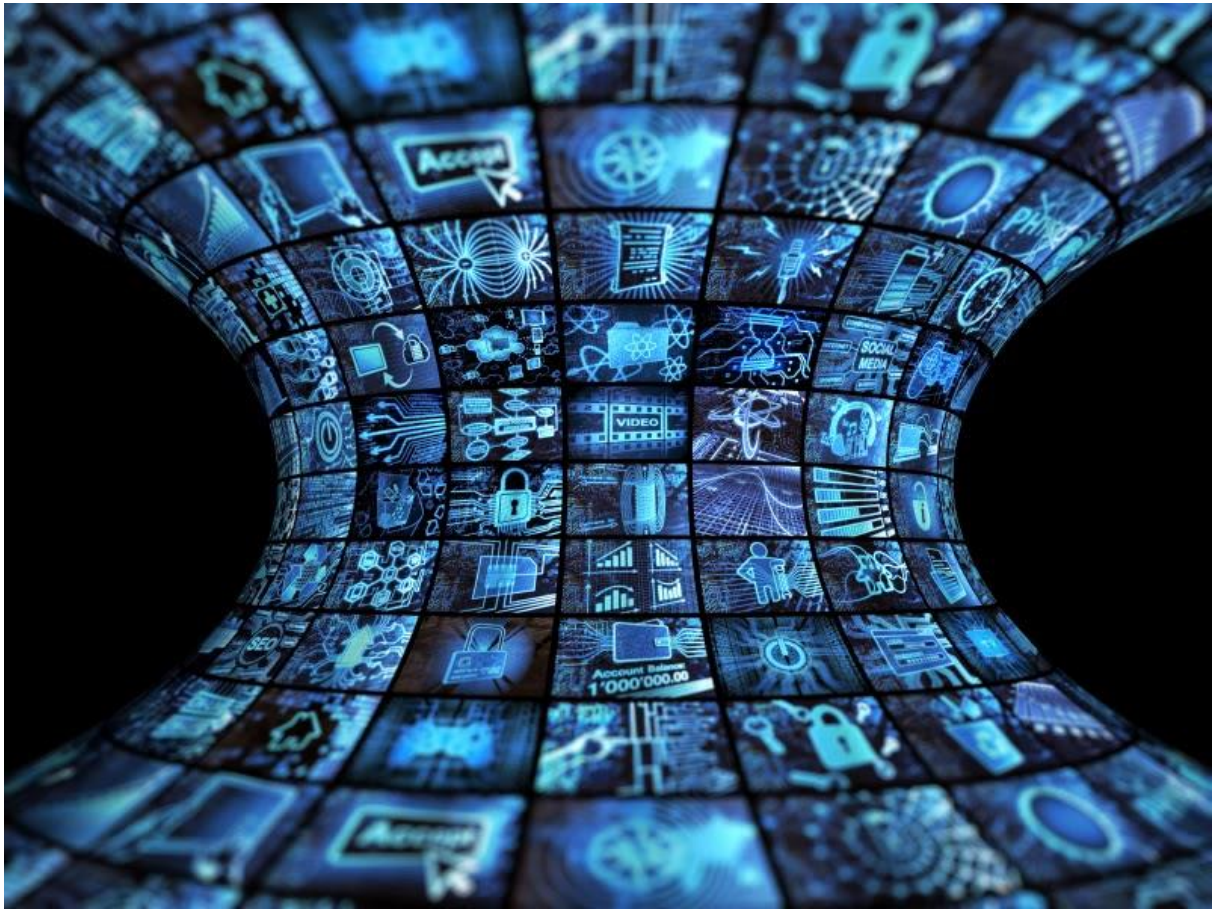
www.amor.ee